

СИЛАБУС КУРСУ ДИРИГУВАННЯ

Освітній ступінь «Бакалавр»
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітня програма «Музичне мистецтво естради»,
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Ясюк Тамара Леонідівна – викладач-методист
контактна інформація t.yasiuk@ukr.net

Прореквізити дисципліни: Сольфеджіо, Теорія музики, Історія світової естради, Історія української естради, Спеціальний кас за видами.

Постреквізити дисципліни: Гармонія, Аналіз музичних творів, Клас ансамблю, Аналіз концертно-виконавського репертуару, Методика і практика роботи з ансамблем.

Призначення навчальної дисципліни

Зміст дисципліни полягає в оволодінні бакалаврами теоретичним матеріалом і практичними навиками, закріплення їх під час вирішення творчих завдань в процесі роботи над репертуаром згідно запланованих годин; в практичному застосуванні системи знань, удосконаленні умінь, як у класі диригування, так і під час репетицій ансамблю чи оркестру народних інструментів; прищепленні навичок до самостійної роботи з фаховою літературою, орієнтації в ній; формуванню широкого художнього кругозору майбутнього викладача та /або керівника творчого колективу; виховуванні вміння самостійно мислити, критично аналізувати прочитану літературу; у формуванні творчого репертуару бакалаврів, забезпечуючи накопичення літератури для майбутньої професійної діяльності.

Завдання дисципліни: навчити студентів самостійно орієнтуватися в програмних вимогах курсу дисципліни «Диригування», вміти сформулювати основні принципи диригування, долучити студентів до культури керування естрадним вокальним, інструментальним колективом, навчити самостійної роботи над твором та аналізування партитури.

Мета реалізується через формування у здобувачів вищої освіти загальних та професійних компетентностей (Загальні компетентності ЗК, спеціальні компетентності (СК)):

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 3
Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ЗК 4
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 5
Навички міжособистісної взаємодії.	ЗК 6
Здатність бути критичним і самокритичним.	ЗК 7
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК 10
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	СК 2
Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	СК 3
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4

Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	СК 5
Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	СК 6
Здатність здійснювати диригентську діяльність.	СК 8
Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	СК 9
Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	СК 10
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	СК 12
Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	СК 13
Здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.	СК 17

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Диригування» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН)

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.	ПРН 10
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.	ПРН 14

Практична спрямованість

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти оволодіває:

- прийомами мануальної диригентської техніки;
- простими, складними та складно-змішаними схемами диригування;
- способами виразу диригуванням усіх засобів музичної виразності методикою роботи з оркестром;
- музично-теоретичним аналізом творів які вивчаються;
- основними методичними засобами репетицій з оркестром;
- володіти основними прийомами і етапами роботи над партитурою, працювати з партитурою, читати, аналізувати і виконувати оркестрові партитури;
- диригентсько-вольовими якостями та артистичними здібностями.

Характеристика навчальної дисципліни.

Кількість кредитів: ESTS- 4;
Загальна кількість годин 120

Модулів – 4.

Змістових модулів – 8

Тижневих годин для денної форми навчання: індивідуальних - 2.

Рік підготовки: I, II

Семестр: I, II, III, IV

Індивідуальні заняття: денна форма навчання – 64 год.; заочна форма навчання – 18 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 56 год.; заочна форма навчання – 102 год.

Вид підсумкового контролю: диференційований залік

Форма підсумкового контролю: Практичний показ, колоквиум.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, Модуль 1, Змістовий модуль 1	14	14	7	2	7	12	поточний контроль знань
I курс, II семестр Модуль 1, Змістовий модуль 2	16	16	9	3	7	13	диференційований залік
I курс, II семестр, Модуль 2, Змістовий модуль 3	14	14	7	2	7	12	поточний контроль знань
I курс, II семестр Модуль 2, Змістовий модуль 4	16	16	9	3	7	13	диференційований залік
II курс, III семестр, Модуль 3, Змістовий модуль 5	14	14	7	2	7	12	поточний контроль знань
II курс, III семестр Модуль 3, Змістовий модуль 6	16	16	9	2	7	14	диференційований залік
II курс, IV семестр, Модуль 4, Змістовий модуль 7	14	14	7	2	7	12	поточний контроль знань
II курс, IV семестр, Модуль 4, Змістовий модуль 8	16	16	9	2	7	14	диференційований залік
Разом	120	120	64	18	56	102	

№ тижня	Назва теми	години	завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ 1. I курс, I семестр			
Змістовий модуль 1 Особливості професії диригента			
1	Тема 1. Особливості професії диригента. Диригентський апарат.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи
2	Тема 2. Показ вступу, різні види замаху. Тривалості нот. Принципи відображення в жесті диригента	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи
3	Тема 3. Елементи диригентського жесту. Ауфтакт, його роль в процесі диригування.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи

4	Тема 4. Метр. Розмір. Видирозмірів. Прості розміри. Принципи диригування простих розмірів	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи
5	Тема 5. Принципи показу 4-х дольної метричної схеми	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи
6	Тема 6. Показ зняття звучання в кінці твору.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи
7	Тема 7. Види ауфтактів.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Відпрацювання завдань за темою аудиторної роботи
Змістовий модуль 2 Практична робота			
8	Тема 8. Вправи на види ауфтакті	2	Підібрати нотну літературу за темою. Відпрацювання вправ за темою заняття
9	Тема 9. Вправи на звільненням'язів та суглобів.	2	Підібрати нотну літературу за темою. Відпрацювання вправ за темою заняття
10	Тема 10. Вправи показу 4,3,2-х дольних розмірів	2	Підібрати нотну літературу за темою. Відпрацювання вправ за темою заняття
11	Тема 11. Сольфеджування мелодій програмних творів	2	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням
12,13,14,15,16	Тема 12. Вивчення 2-х творів	8	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
МОДУЛЬ 2. І курс, II семестр			
Змістовий модуль 3 Засоби музичної виразності			
1	Тема 13. Позиції рук диригента.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
2	Тема 14. Функції рук.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
3	Тема 15. Принципи дроблення в схемах на 4,3,2.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
4	Тема 16. Темп. Види темпів. Принципи показу. Агогіка.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
5	Тема 17. Принципи показу 6,8,9,12-дольних розмірів у	2	Опрацювання наукової та методичної літератури.

	швидкому (помірному)		Оформлення опорного конспекту.
6	Тема 18. Принципи показу 6,8,9,12-дольних розмірів у повільних темпах	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
7	Тема 19. Динаміка, динамічні відтінки. Принципи показу в диригентському жесті.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
Змістовий модуль 4. Практична робота.			
8	Тема 20. Вправи показу позиційрук диригента.	2	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
9	Тема 21. Вправи на координаціюрухів	2	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
10	Тема 22. Сольфеджування мелодій програмних творів	2	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
11	Тема 23. Теоретичний аналіз програмних творів	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
12, 13, 14, 15, 16	Тема 24. Вивчення 2-х творів	8	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
МОДУЛЬ 3. II курс, III семестр			
Змістовий модуль 5. Партитура. Види партитур.			
1	Тема 25. Відомості про виникнення естрадних ансамблів	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту. Підготувати тези доповіді
2	Тема 26. Партитура, як вид запису музичного твору	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
3	Тема 27. Сучасні вокальні, інструментальні колективи та їх диригенти	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки. Зробити підборку записів відомих колективів України. Підготувати тези доповіді
4	Тема 28. Робота диригента над партитурами, які вивчаються на заняттях.	2	Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
5	Тема 29. Штрихи, види штрихів, показ їх у диригуванні	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
6	Тема 30. Фермата, види фермат. Засоби їх організації в жесті	2	Опрацювання наукової та методичної літератури.

	диригента.		Оформлення опорного конспекту.
7	Тема 31. Принципи показу мішаних розмірів (5,7,11-дольний розмір) у повільному, помірному або швидкому темпах	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
Змістовий модуль 6. Практична робота			
8	Тема 32. Теоретичний аналіз твору.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
9	Тема 33. Диригентський аналіз партитури	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
10	Тема 34. Вправи: показ мішаних розмірів, принципи показу фермат.	2	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
11	Тема 35. Вправи показу темпових та динамічних нюансів, штрихів	2	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
12, 13, 14, 15, 16	Тема 36. Вивчення 2-х творів	8	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.
МОДУЛЬ 4. II курс, IV семестр			
Змістовий модуль 7. Підготовка диригента до роботи з колективом			
1	Тема 37. Робота диригента над партитурами, які вивчаються на заняттях. Спілкування диригента з колективом. Підготовка до практичних занять. Розвиток волі у диригента. Накопичення навчального та концертного репертуару. Робота диригента над партитурою.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки.
2	Тема 38. Робота диригента над партитурою. Підготовка до роботи з колективом.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки.
3	Тема 39. Роль диригента у роботі з солістом.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки.
4	Тема 40. Принципи диригування речитативу та каденцій.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки. Практична робота. Відпрацювання вправ відповідно завдань аудиторної роботи.
5	Тема 41. Принципи диригування перемінних розмірів	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки.

			Практична робота. Відпрацювання вправ відповідно завдань аудиторної роботи.
6	Тема 42. Принципи диригування «на раз»	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки. Практична робота. Відпрацювання вправ відповідно завдань аудиторної роботи.
7	Тема 43. Акцент. Синкопа.	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту, викласти висновки. Практична робота. Відпрацювання вправ відповідно завдань аудиторної роботи.
Змістовий модуль 8. Практична робота			
8	Тема 44. Теоретичний диригентський аналіз партитури	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення опорного конспекту.
9	Тема 45. Складання плану роботи з колективом	2	Оформлення опорного конспекту щодо планування роботи з колективом
10	Тема 46. Вправи на теми програми	2	Практична робота. Відпрацювання вправ відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання сольфеджуванням. Скласти робочий репертуар відповідно тем програми
11	Тема 47. Складання анотації на програмні твори	2	Опрацювання наукової та методичної літератури. Оформлення анотації програмних творів відповідно до запропонованого плану.
12, 13, 14, 15, 16	Тема 48. Вивчення 2-х творів за темами програми	8	Практична робота. Відпрацювання музичного матеріалу відповідно завдань аудиторної роботи. Супроводжувати відпрацювання матеріалу сольфеджуванням.

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота є важливою складовою всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь — якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Від ефективності та якості самостійної роботи залежить рівень засвоєння курсу «Основи диригування».

Завдання самостійної роботи спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи студентів, самостійний пошук потрібної інформації;
- виховання самостійності, відповідальності та організованості, формування знань у цілісну та логічну систему;
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації;
- опанування студентами елементів методики наукових досліджень.
- створює резерв часу для поглибленого вивчення дисципліни та її прикладних застосувань.

- покращує якість засвоєння великої за обсягом та складністю інформації.
- дозволяє здійснювати контроль за якістю засвоєння матеріалу, застосування знань з різних навчальних дисциплін у навчальній і творчій професійній діяльності.
- створює сприятливі умови для використання комп'ютерної техніки.
- сприяє формуванню здатності самостійно мислити, розвиває аналітико-синтетичні уміння.
- Реалізовує вимоги розвиваючого навчання розвиток індивідуальних творчих здібностей.

Рекомендована література

1. Бавіна Н. С. Проблеми технічного вдосконалення фахової підготовки студентів, що навчаються диригуванню / Н. С. Бавіна // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 11, ч. 1. - С. 28-33.
2. Біляєва Н. В. Диригентський жест: знак, символ, смисл. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти Вип. 48 Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського: 2018
3. Бухальський В. І. Азбука хорошого диригування : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. І. Бухальський; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. - Рівне, 2005. - 80 с.
4. Виразні прийоми та їх роль у диригентській практиці. print:page,1,50782-Vyrazitel-nye-priemy-i-ih-rol-v-dirizherskojy-praktike.html 2013р.
5. Всеукраїнська науково – методична конференція Військово-диригентська майстерність, культурологічні та художньо-інтерпретаційні аспекти”. Львівського ордена Червоної Зірки інституту Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Національного університету. ЛЬВІВ - 2008
6. Гамкало Д. Диригентське мистецтво // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362 (дата перегляду: 04.05.2022)
7. Голючек М. С. Основні прийоми володіння технікою диригування: навч.-метод. посіб. Київ: ДНМЦЗКМО, 2020. 75 с.
8. Горобець В.П., Методичні особливості підготовки студента-диригента до роботи над музичним твором. Інноваційна педагогіка: Випуск 19. Т. 3. 2019. – 79-82с.
9. Доронюк В. Д. Курс техніки диригування : Навч.-метод. посіб. / В. Д. Доронюк; Прикарп. ун-т ім. В.С.Стефаніка. Ін-т мистец. - Івано-Франківськ, 2004. - 292 с.
10. Р. Дудик Навчально-методичний посібник., 2018. 48 с.
11. Жівов В.Л. Диригентська професія. Міфи і реальність / В.Л. Жівов // Вокально-хорова освіта і виконавство в ХХІ столітті / [наук. ред. Л. І. Уколова]. - М.: Изд-во МДПУ, 2011. - С. 88-97.
12. Ю. М. Іванова. Артистизм у контексті фахової підготовки студента-хормейстера. Харківська державна академія культури, м. Харків. Культура України. Випуск 61. 2018
13. Карась Г. Хорова родина «Первоцвіт» (до 130-річчя заснування народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому села Микитинці): монографія. Івано- Франківськ: Місто-НВ, 2020. 288 с.
14. Концертні п'єси українських композиторів для фортепіано. 6-8 класи.// «Музична школа». Навчально-методичне видання. – №11 (випуск 37) – К. : Компанія «МЕНЕДЖМЕНТ-ХХІ», 2011.
15. Костін О. В. Альбом п'єс для фортепіано. Зошит 1. Навчальний посібник для ВНЗ культури і мистецтв III-IV р. а. / О. В. Костін. – Вінниця : Нова книга, 2008.– 68 Колесса М. Основи техніки диригування. Львів, 1981.
16. Кречко Н.М. Фах диригування. Практикум для студентів ф-ту «Музичного мистецтва» спеціалізації хор. Диригування., К. Ліра 2017 140 с.
17. Лошков Ю.І. Диригентське оркестрове виконавство в контексті української культури XVIII - XX ст.: автореф. дис... д-ра мистецтвознав.: 26.00.01 / Ю.І. Лошков ; Харк. держ.

- акад. культури. — Х., 2008. — 37 с.
18. Ляшко М. Мистецтво диригування як феномен музичної культури. SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT №3
 19. Майчик О. І. Композиторська творчість західноукраїнських хорових диригентів-практиків другої половини ХХ ст. : автореф. Дис. канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / О. І. Майчик; Львів. нац. муз. акад. ім. М.В.Лисенка. - Л., 2010. - 16 с.
 20. Марцинковський С., Марцинковська І. Хрестоматія з диригування (клавір, партитура): Навчальний посібник, Херсон: ХДУ, 2009. 166 с.
 21. Музичний світ. Збірка п'єс для фортепіано. 3 клас. /Ред.-упор. Н. І. Баличева, Н. І. Леонтєва. – Х. : 'Науково-методичний центр, м. Київ', 2015. – 48 с.
 22. Музичний світ. Збірка п'єс для фортепіано. 4 клас. /Ред.-упор. Н. І. Баличева, Н. І. Леонтєва. – Х. : 'Науково-методичний центр, м. Київ', 2015. – 48 с.
 23. Ніколаєнко П. М. Теорія і методика початкового навчання диригування майбутніх учителів музики. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 192 с
 24. Основи техніки диригування / упоряд.: Ж. М. Володченко; Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. - Ніжин, 2000. - 94 с.
 25. Островська Т. В. Підготовка майбутнього вчителя музики до диригентсько-хорової виконавської діяльності / Т. В. Островська // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 11, ч. 1. - С. 169-175.
 26. Петрик С. В. Диригентська техніка як важливий компонент мистецтва диригування [Електронний ресурс] / Світлана Василівна Петрик // Культура України. – 2012. – Випуск 39. – Режим доступу: ku-khsac.in.ua/kultura39/34.pdf
 27. Прокулевич О. В. Основи хорового диригування. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2016. 140 с
 28. Пучко Ю. В. Особливості професійних якостей диригента-хормейстера: мислення, емоції, воля / Ю. В. Пучко // Вісн. Держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. - 2005. № 4. - С. 57-62.
 29. Рожок, В. І. (2013). Історія українського диригентського виконавства: навчальний посібник. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського.
 30. Роль диригента і знання техніки диригування. <http://www.allbest.ru/>
 31. Сверлюк Я. В. Теоретико-методичні основи професійної підготовки диригента оркестрового колективу у вищих мистецьких навчальних закладах: автореф. Дис д-ра пед. наук : 13.00.04 / Я. В. Сверлюк ; Ін-т вищ. освіти НАПН України. — К., 2011 — 36 с.
 32. Сверлюк Я. Педагогічні умови професійної підготовки диригента оркестрового колективу / Я. Сверлюк // Нова пед. думка. - 2008. - № 3. - С. 128-131
 33. Смирнова Т. А. Теорія та методика диригентсько-хорової освіти у вищих навчальних закладах: психолого-педагогічний аспект : монографія / Т. А. Смирнова; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. - Х. : Ліхтар, 2008. - 452 с.
 34. Ткач Ю. С. Індивідуальний виконавський стиль диригента-хормейстера: теоретичний та практичний аспекти (на прикладі Національної заслуженої академічної капели України "Думка") : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Ю. С. Ткач; М-во культури України, Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського. - К., 2012. - 20 с.
 35. Флейчук Х. О. Хорова Шевченкіана кінця ХХ - початку ХХІ століть: соціокультурний та диригентсько-інтерпретаційний аспекти (на матеріалі хорових творів М. Скорика, В. Камінського) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Х. О. Флейчук; Львів. нац. муз. акад. ім. М.В. Лисенка. - Л., 2011. - 19 с.
 36. Юнда В. В. Форми та методи розвитку самостійної пізнавальної діяльності студентів на уроці диригування / В. В. Юнда // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 11, ч. 1. - С. 251-255.
 37. Фортепіано. 2 клас. /Ред.-упор. Б. О. Милич. – К. : Музична Україна, 2016.– 80 с.
 38. Фортепіано. 3 клас. /Ред.-упор. Б. О. Милич. – К. : Музична Україна, 2016. – 76 с.
 39. Шумська Л. Ю. Хорове диригування : навч. посіб. / Л. Ю. Шумська. – 2-ге вид., доповн. та перероб. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 105 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. http://vivaldi.msuc.org/Gindullin_instr.pdf/
2. Енциклопедія мережі Інтернет URL: <https://uk.wikipedia.org> 4 Відео і фонотека мережі Інтернет URL: <http://www.youtube.com/>
3. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua/>
4. Українська автентична музика URL: <http://www.folk.org.ua/>
5. <https://musicnotes.info/>
6. <https://musopen.org/ru/sheetmusic/>
7. <http://notes.tarakanov.net/katalog/kompozitsii/lychshee-dlya-fortepiano/>
8. <https://nottka.com/fortepiano/>
9. <https://notado.ru/notyi-dlya-fortepiano/notyi-pesen-dlya-fortepiano/notyi-sovremennyih-pesen-dlya-fortepiano>
10. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
11. <https://www.pisni.org.ua/links/notes.html>
12. <https://proridne.com/content/%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%B5%D0%BD%>

Політика навчальної дисципліни

Диригування вважається однією з основних музично-виконавських спеціальностей. Вивчення техніки диригування – складний та багатогранний процес, що розвивається шляхом оволодіння студентами знаннями і практичними навиками, які повинні стати вмінням знаходити диригентські жести для передачі виконавських намірів у професійній діяльності керівника музичного колективу.

Звертається особлива увага на відвідування студентами занять, підготовку запропонованих завдань самостійної роботи, творчий підхід до вирішення проблемних ситуацій, що виникають під час індивідуальних занять, уміння застосовувати теоретичні знання.

Студент вчасно, в установлені терміни готує відповіді на завдання, здає матеріали для захисту самостійної роботи. Якщо виконане завдання подається пізніше встановленого терміну, знімається 0,5 бала. Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня постійно працює з навчальною і науковою літературою, відповідними електронними джерелами.

Знати:

- теорію диригування;
- основні прийоми з техніки диригування, основні завдання, що покладаються на диригента при виконанні творів;
- основні розділи аналізу партитури;
- спеціальну музичну термінологію;
- програмний матеріал курсу.

Вміти:

- диригувати твори в простих, складних розмірах в межах програми;
- диригування творів у змішаних розмірах;
- диригування творів у перемінних розмірах;
- опанувати програмний репертуар;
- використовувати теоретичні знання в процесі роботи над партитурою;
- володіти прийомами показу характеру звуковедення (*legato*, *non legato*, *staccato*), раптової зміни динаміки, штрихів, нюансування та агогіки;
- володіти особливостями диригування синкопи, акценту, фермати

Володіти:

- прийомами мануальної диригентської техніки;
- простими, складними та складно-змішаними схемами диригування;
- способами виразу диригуванням усіх засобів музичної виразності методикою роботи з колективом;
- музично-теоретичним аналізом творів які вивчаються;

- основними методичними засобами репетицій з колективом;
- володіти основними прийомами і етапами роботи над партитурою, працювати з партитурою, читати, аналізувати і виконувати партитури;
- диригентсько-вольовими якостями та артистичними здібностями.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Забезпечення проходження курсів неформальної освіти

Політика оцінювання

Виставляючи студентів ту чи іншу оцінку, педагог має враховувати:

1. характер засвоєння вже відомого знання (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повноту і точність знань);
2. якість виявленого студентом знання (логіку мислення, аргументацію, послідовність і самостійність викладу, культуру мовлення);
3. ступінь оволодіння вже відомими способами діяльності, вміннями і навичками застосування засвоєних знань на практиці;
4. оволодіння досвідом творчої діяльності;
5. якість виконання роботи.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання знавчальної дисципліни є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи студентів протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Студент повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку.

- На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу. **Теоретичною частиною модульного контролю** є колоквиум. Він має за мету мобілізувати студентів на поглиблене вивчення дисципліни.
- **Творчий показ модульного контролю знань студентів** – проводиться у супроводі концертмейстера.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- усні опитування (питання колоквиуму);
- презентація результатів навчання (виконання вправ на мануальну техніку та завдань відповідно програми навчальної дисципліни, диригування музичного твору за

- тематикою того чи іншого змістового модуля, показ робочих жестів);
- усний або письмовий аналіз програмних творів.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	59%
Самостійна робота	10%
Модуль 1	60 %
Модуль 2	60 %
Модуль 3	60 %
Модуль 4	60 %
Диференційований залік - практичний	30 %

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Семестровий диференційований залік

Національна шкала	100-бальна шкала оцінювання	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	90 — 100	26-30	студент показує глибоке оволодіння практичним матеріалом, знання відповідної науково-методичної літератури, здатний висловити власне ставлення до різних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно ілюструвати відповідні навички оркестрового диригування на навчальному матеріалі, обґрунтовано, з посиланнями на відповідні джерела, висвітлює питання колоквіуму, здатний робити самостійні узагальнення й висновки. Відвідування занять 100% (крім випадків за хворобою з наявністю лікарняного)
			Студент на доброму рівні ілюструє диригентські навички, логічно, обґрунтовано, з посиланнями на відповідні джерела,

4	82 — 89	21-25	висвітлює питання колоквіуму, студент проявив теоретичні вміння, але у диригентських жестах допущені незначні помилки, має місце недостатньої підготовленості при ілюстрації музичного матеріалу. Відвідування занять 90% В практичному показі студент допускає помилки, недостатня підготовленість до видів контролю Надає не вичерпну відповідь на теоретичні питання, має складності логічно, обгрунтовано відповісти на питання колоквіуму. Відвідування занять 85%
	74 — 81	17-20	
3	64 — 73	12-16	Студент допустив значні помилки в виконанні практичного завдання. На теоретичні питання надає не повну відповідь, не може розкрити теоретичний аналіз твору. Відвідування занять 70%. Студент припускається грубих помилок при ілюстрації практичного матеріалу Плуває схему показу, не може розкрити художній задум твору, намагається аналізувати виконавські проблеми, робити певні висновки. Демонструє недостатній творчий підхід до вивчення практичного матеріалу. На теоретичні питання надає не повну відповідь. Допускає помилки у теоретичному аналізі твору. Відвідування занять 75%
	60 — 63	7-11	
2	35 — 59	4-6	Студент показав низький рівень знань та умінь при виконанні завдання. У практичній роботі – демонструє невідповідність жесту для показу засобів музичної виразності, непереконливий у розкритті художнього образу твору. Обмежені знання теоретичного матеріалу. Відвідування занять 60%. Студент виявив неспроможність продиригувати навчальний матеріал, допустив ряд серйозних помилок в питаннях колоквіуму, працює безсистемно, з грубими помилками. Відвідування занять менше 60%
	1 — 34	0-3	

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Студент повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про навчальний процес у КЗВО КОР

«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

https://koukim.com/files/publiczna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesn_ist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.